

جغرافیا و روابط انسانی، بهار ۱۴۰۱، دوره ۴، شماره ۴، صص ۳۸۱-۳۶۶

موضوع: بررسی نقش میدان‌ها در هویت شهری (مطالعه موردی شهر تازه آباد)

نامدار آزادی زاده، گونا مهردادانش^{*۲}

رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری (آمایش شهری)، دانشگاه پیام نورپاوه

gonamehrdanesh@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۰۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۱۹

چکیده:

طراحی میدان‌ها، موضوع در برنامه ریزی شهری که میدانها نماد فرهنگ و هویت یک شهر هستند. چه از نظر صوری و ظاهری می‌تواند ما را از شناخت نقش و اهمیت میدان‌ها باز دارد، شهرها با توجه به هویتی که دارند و توجه به تمایلات اجتماعی درون شهر از نظر کالبدی است که فرم و آلمان که برای میدان طراحی می‌شود شکل ویژه خود را دارند. جایگاه هویت شهری مفهومی پیچیده و چند بعدی دارد که تاریخ و فرهنگ خاص یک شهر و یک جامعه حاکم بر شهر است. هویت شهری، وجه تمایز یک شهر از شهر دیگر بوده که موجب تعلق مکانی شهروندان و مشارکت آنها در توسعه شهر می‌شود. هویت شهرها امکان برای رشد و توسعه انسانی و خاطرهای و نمادهای یک قوم و فرهنگ و ایجاد تقویت هویت شهرها از طریق نمادهای طبیعی و انسانی یکی از مباحث مهم در برنامه ریزی شهری و شهرسازی توسط معماران که بتواند طراحی میدان‌ها را بر اساس هویت شهری به عنوان یکی از ضروریات توسعه پایدار مطرح می‌گردد که شهر تازه آباد دارای چهار میدان که یکی از آنها میدانچه الله اکبر میدان مولوی، معلم امام خمینی (ره) و نیازمند چند میدان جدید برای شهر لازم ضروری می‌باشد مقاله حاضر تحلیلی و توصیفی بر اساس داده‌های کتابخانه‌ای استفاده شده است.

کلید واژگان: میدان‌ها، هویت شهری، هویت اجتماعی، شهر تازه آباد

مقدمه

هویت شهری نظاره گر اجتماعی یک شهر است که با احساس که به محیط یک شهر که تداعی خاطرات عمومی برای شهروندان و تعلق خاطر برای شهروندان را هدایت میکند. و هر شهری نیازمند به هویت شهر خود می باشد که بر اساس فرهنگ آن شهر تحت تاثیر قرار می دهد که باعث تدوین معیارهای مرتبط با مشارکت و قضاوت ناظران یک شهر که شهروندان آن هستند. هویت شهری دارای پیوستیاریهای از جمله کمی و کیفی، ذهنی و عینی، ماده و معنی، نمادین و غیر نمادین، دارای بعد زمانی مکانی، قابلیت و قدرت جذب و تشخیص بخش محیط در ابعاد گوناگونی می باشد. که شهروندان تعلقات خاصی به شهر دارند و در تلاش قدرت آن را دارند. در زمان حال و گذشته و حتی در آینده با المانهای مختلفی و طراحی میدانی هویت یک شهر نشان شهرهای با هویت می باشد.

حداقل با دو بعد اصلی؛ شکل و حقیقت که دیده نمی شود و بعد دوم؛ سیما و کالبد که در برابر منظر یک شهر و شهروندان آن را به صورت ناقص می بینند. باید برای میادین یک شهر در نظر گرفتن هویت شهر با طراحی و معماری منطقه از طریق تجربه زندگی و تعامل انسانها با شهر (تاریخ و فرهنگ جغرافیا) در کار همدیگر معنای هویت شهری را می بخشد. هویت شهری تفاوت یک شهر با شهرهای دیگر که موجب تعلق مکانی و مشارکت آنها در توسعه شهری می شود بنا به آثاری که در گذشته و تاریخ باستان و از نظر جغرافیایی و منظر و کالبد یک شهر ریشه در تاریخ باستان دارد بدون توجه به مضامین و مفاهیمی که آثار یک قوم بیان می کند فقط به خاطر میراث ماندگار گذشته ما هستند. می توان به عنوان عناصر هویت بخش شهر یاد کرد (نوکار و، همکاران، ۱۳۹۷) پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تعاریف هویت

تعاریف عام هویت: هویت در زبان عربی از ضمیر هو یعنی او مشتق شده، و در رویکرد عرفانی اشاره به غیب دارد. آنچه شیئیت شیی به آن است به اعتبار تحقق "حقیقت" گویند و اعتبار تشخص "هویت" گویند یا اینکه یک ماهیت گویند. که تعریف لغوی هویت، فرهنگ معین، هویت را اینگونه تعریف میکند: هستی، وجود، آنچه موجب شناسایی شخص باشد، شناسنامه.

هویت، یکی از مهمترین مسائل و چالش های پیش روی جوامع در حال توسعه، در طی فرآیند جهانی شدن و جهانی سازی عصر حاضر است که تعاریف متعددی از این واژه به عمل آمده است؛ در فرهنگ لغات واژه هویت بصورت زیر معنی شده است:

حقیقت شی یا شخص که مشتمل بر صفات جوهری او باشد، شخصیت، ذات، هستی و وجود، منسوب به هو، شناسنامه، چیستی، خود، کیستی، همانی و همانستی.

اما طبق تعریف متداول، "هویت، احساس تعلق خاطر به مجموعه ای مادی و معنوی است که عناصر آن از قبل شکل گرفته اند".

هویت در انسان شناسی، به معنای نوعی از خودآگاهی فردی یا جمعی نسبت به وجود مجموعه ای از خصوصیات فرهنگی - اجتماعی که فرد یا گروه مزبور را از فرد، افراد یا گروه های «دیگر» که به مثابه هویت های «دیگری» طبقه بندی می شوند، متمایز می کند و عموماً خود را با یک نام و یا لاقبل با ضمیر «ما» مشخص می کند.

در خصوص واژه لاتین هویت (identity) گفته اند که از قرن چهاردهم در زبان های اروپایی رایج شده و ریشه آن به دو واژه لاتین identitas به معنی «خصوصیت چیزی همانند» و idem به معنی «همان» و معادل قدیمی تر یونانی آنها می رسد. علی اکبر علیخانی در کتاب مبانی نظری هویت و بحران هویت دو پسوند واقعی و تقلیدی را به هویت افزوده است. وی برون رفت از چالش های امروز را در تعریفی سیال از هویت و دوری از هویت های تقلیدی می داند و می گوید: «هویت ما نه در گرو میراث گذشته و نه در گرو میراث دیگران - به عنوان دیگری- بلکه در گرو حقیقت طلبی و روش اصیل ما خواهد بود».

با این توصیف بدیهی است که در شرایط مکانی و زمانی مختلف، زمینه های متفاوتی برای هویت منظور گردد که هر کدام نیز دارای تعاریف و ابعاد خود باشند؛ نظیر هویت شخصی، هویت اجتماعی و هویت شهری.

هویت تمدنی: تمدن یعنی سبک زندگی مجموعه ای از انسان ها که در یک دوره تاریخی در یک منطقه جغرافیایی زندگی می کردند و دارای اهداف مشترکی بودند و دستاوردهای خاصی داشتند. این هویت به شناخت و باور تاریخ و پیشرفت جامعه فرد برمی گردد. هویت اجتماعی: هویت اجتماعی، مقوله ای انسانی است. همه انسان ها به هنگام تولد، فارغ از اینکه در کجای زمین به دنیا می آیند و یا از چه تعلق قومی و قبیله ای برخوردارند، دارای ویژگی های یکسان نوع انسانی، در میان انواع موجودات زنده هستند و هیچ گونه تفاوت ماهوی با

یکدیگر ندارند؛ بنابراین، مقوله هویت انسانی که در دوران رشد و تکوین انسان در جامعه شکل می‌گیرد، کاملاً اجتماعی و جامعه‌شناسانه است و ربطی به خون و نژاد و رنگ پوست و ... ندارد.

از نظر کریستوفر الکساندر (استاد دانشگاه معماری در آمریکا) هویت در محیط هنگامی تجلی می‌کند که ارتباط منطقی و احساس تعلق خاطر بین فرد و محیط و محل سکونت به وجود آید و این ارتباط بر اساس شناخت عمیق و تشخیص محیط باشد و توان درک تمایز آن محیط نسبت به محیط‌های دیگر را نیز داشته باشد. به باور هارولد پروشانسکی (نظریه پرداز) هویت مکانی به معنای وابستگی (تعلق) عاطفی قوی فرد به یک مکان با سکونتگاه ویژه است. این وابستگی بر اساس درک و شناخت فرد از محیط فیزیکی بوده و شامل خاطرات، عواطف، دیدگاه‌ها، ارزش‌ها و ایده‌آل‌های انسان در محیط‌های متنوع فیزیکی است.

هویت شهری؛ تعامل یا تقابل سنت و مدرنیته؟

شکل‌گیری و تداوم هویت شهری الزاماً به معنی حفظ کلیت ساختاری - عملکردی و اجزاء پدیده شهر نیست. در اینصورت هویت با سنت صرف و تقابل با هرگونه نوگرایی و نوسازی ملازمت می‌یافت. هویت به معنای تداوم و بازتولید انگیزش ذهنی در میان گروه خاص و در نتیجه شکل‌گیری خاطره جمعی از آن پدیده در میان گروه می‌باشد. در نتیجه اگر هویت را نوعی دلالت‌گری بر دلالت‌کننده فرض کنیم، یک ویژگی و یا حتی یک جزء انتزاعی از آن کل می‌تواند باز نمود انگیزش ذهنی و باز تولید آن شود. یک طاقنما یا یک درخت کهنسال از مجموعه میدان یک روستا، میدین یک شهر، درب یک خانه قدیمی حتی اگر کل خانه رمبیده باشد، و حتی انتزاعی‌تر از این، تابلوی قدیمی یک عکاسخانه هم در صورت انتخاب درست می‌تواند خاطره جمعی از کلیت روستا یا شهر یا خیابانهایش را زنده کرده و تداوم بخشد و یا باعث باز نمود و انگیزش حسی - ذهنی در اذهان گروه خاص شود. بنابراین میدانچه، درخت کهنسال، و یا تابلوی عکاسخانه به عامل هویت بخش یک مجموعه، که دیگر نیست و یا مخروبه شده، بدل می‌شود.

در اینجا هنر معماران و شهرسازان مجال بروز می‌یابد که ضمن نوسازی کوچه، محله و یا شهر بنا بر ضرورت‌های روز، با حفظ عناصر خاصی باعث حفظ و تداوم هویت و بروز خاطره جمعی در گروه شوند. بنابر نظریه تکوین که سطوح واقعیت را از یکدیگر متمایز می‌سازد، تعامل، سازماندهی، روابط ساختاری و روابط دوسویه پدیده‌ها در سطحی از واقعیت، باعث بروز پدیده‌های جدید در حال تکوین در سطحی بالاتر می‌شود. بر پایه این نظریه بروز پدیده‌ها از سطح فیزیکی به شیمیایی، از شیمیایی به سطح زیستی و از این سطح به سطح روانی و در نهایت به سطح اجتماعی می‌رسد. بر این اساس در سطح معماری، تعامل، سازماندهی روابط ساختاری در روابط

دو سویه باعث بروز پدیده در سطحی بالاتر - یعنی شهر - می‌شود. در نتیجه همانطور که برای شناخت شهر (پدیده در حال تکوین) نمی‌توان عناصر، سازمان و روابط آن را در سطحی پایین‌تر - یعنی معماری - بررسی کرد، برای شناخت هویت شهری هم که پدیده در حال تکوین در سطحی بالاتر و پیچیده‌تر است.

نمی‌توان آن را به شناخت شهر و یا شناخت روانشناسی اجتماعی ساکنان شهر تقلیل داد. بر پایه این نظریه، هویت شهری و علل و موجبات تعامل، سازماندهی و روابط ساختاری و دوسویه آن باید در سطح خودش بررسی و تحلیل شود. در شناخت هویت شهری باید هر دو سویه عینی و ذهنی آن یعنی شهر، ساختار و کالبد شهری، کارکرد اقتصادی آن، فضاهای عمومی و غیره، و نیز عامل ذهنی یعنی گروه‌های اجتماعی ساکن، سطح ادراک و شعور اجتماعی و توقعات و مطالبات آنها، وضعیت شهروندی، گروه‌های همگن و نظایر آن مورد بررسی و مطالعه قرار گیرند. باز نمود (هویت) شهری در یک شهر کوچک تازه آباد در میان ساکنین تازه آباد، در سطح شهرستان ثلاث با با جانی گروه‌های فرودست و فرادست شهری و امثال آن یکسان است. البته در میان شباهت متعدد و متنوع، در تعریف هر گروه از هویت، قطبی شدن جامعه به طبقات همشکل، نقش بسیار مهمی در بروز شباهت باز نمودها و تلقی هویت از منظر هر گروه دارد. بر این اساس قطبی شدن جامعه شهری باعث گسیختگی در باز نمود واحد از پدیده شهر در نزد این گروه‌ها می‌شود. " هویت شهری " پدیده‌ای پیچیده، عینی ذهنی و نسبی است. شهرهای امروزی به ویژه در جوامع کمتر توسعه یافته - انعکاس کالبدی - فضایی مناسبات پیچیده اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی غالب شهر است. مهمتر از آن اینکه شهرها محل بروز تضادهای اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی ساکنین آن است. تضادها و انعکاس کالبدی - فضایی آن از مهمترین علل گسیختگی نظام شهری، و در نتیجه مهمترین مانع دستیابی به هویت شهری واحد است، که در نهایت به ناپایداری شهر منجر می‌شود.

عناصر ساختاری هویت شهری

● عناصر کارکردی یا محتوای شهری

شهر به عنوان موجودی زنده باید پذیرفت که دیگر نمی‌توان تنها به بعد ظاهری آن نگریست. حال اگر بعد محتوایی یک شهر را منبعث از ابعاد هویتی انسانهای آن بدانیم، می‌توانیم شاخصه‌های محتوایی یا کارکردی هویت شهر را بصورت زیر طبقه بندی نماییم:

الف) عناصر اجتماعی (سیاسی و فرهنگی) شهراین عناصر که غالباً با عنوان جغرافیای انسانی شناخته می شوند شامل جمعیت (کمی و کیفی) و فرهنگ شهر یا شهروندان (نژاد، زبان، هنر، پوشش و ...) می گردند؛ بنابراین در این بعد انسان بعنوان محوریت اصلی تلقی می شود. علوم، فنون، مهارت ها، اندیشه ها و تجارب باارزش و سودمندی که از دیگران یا از گذشته می گیریم و یا بدست می آوریم در تحلیل نهایی در این بعد از هویت قرار خواهند گرفت؛ همان گونه که خط، لباس، روشهای تولید، آداب و رسوم و عقاید، جشنها و اعیاد و بسیاری از چیزهای دیگر که از مولفه های ملی و عناصر هویت و متعلقات فرهنگی خویش می دانیم نیز در میان این عناصر طبقه بندی می شوند. بر این اساس توجه به هویت اجتماعی (فرهنگی - سیاسی) در راستای شناخت هویت واقعی شهری گریزناپذیر است.

ب) عناصر اقتصادی شهرآخرین بعد از ابعاد هویت بخش در فضاهاى شهری فعالیت هایی است که توسط ساکنان آن از گذشته تا به امروز پایه های اقتصاد شهری را تشکیل می دهد. این فعالیتها را می توان با عنوان عناصر اقتصادی مطرح نمود. برخی از این فعالیت ها که به طور ویژه در مکانها و یا شهرهای خاصی وجود دارند و به یک مکان ویژه جغرافیایی اختصاص دارند، به عنوان یکی از مهمترین ارکان هویتی شهر یا مکان خود نمایی می کنند که از آن میان می توان به فعالیتهای گردشگری، صنایع دستی و فعالیت های ویژه و یا بومی موجود در هر مکان یا شهر اشاره نمود. (مجله ویستا)

هویت شهر ها فضایی برای رشد توسعه انسان می باشد، هویت و ایجاد هویت در شهرها از طریق نماد های طبیعی و انسانی باعث ارزش دادن به فضایی شهر می باشد. مهمترین مبحث در برنامه ریزی شهری و شهر سازی به عنوان یکی از نیازهای توسعه پایدار مطرح می گردد. که رشد سریع و ناهنجار مراکز شهری، افزایش جمعیت شهرها و همچنین گسترش ساخت و سازهای نامتناسب شهری، که باعث صدمه به بافت تاریخی و بی هویتی شهر و تاثیر منفی آن بر ساکنین شهرها می گردد (کیانی و همکاران، ۱۳۸۹).

عواملی که پایه نظام یابی فضایی کالبدی شهر و هویت آن نیز می گردند و با مشارکت نابرابر مردم در فعالیت های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی شهر، فرهنگی بنا می نهند که بنیانی طبقاتی - شغلی دارد. از این پس مبنا و عامل اصلی تفاوت کیفی عملکرد شهرها و هویت آنها نیز در شرایطی که دو زمینه فوق در عدم یگانگی شهروندان با شهر ایجاد کردند قابل جستجو بوده است. چنین فرهنگی، نقش فرهنگ های بومی و سنت های پایداری را که شهر با مفهوم و پاسخگو بنا می نهادند در هم می شکند و شهرهایی بنا می نهد که ویژگیهای آن مشتمل است بر

۱- کثرت و تباین ناهمگون اجتماعی - فرهنگی؛

۲- عدم یگانگی ساکنان شهر با جامعه شهری؛

۳- عدم تمایل جامعه برای نگهداشت ارزش های مقبول و باورهای انسانی و اخلاقی پیشین؛

۴- جدایی بین باورها و اعمال جامعه؛

۵- کنش واگرایانه و مبتنی بر تضاد بین فرهنگ جامعه و محیط شهری؛

۶- فقدان ارتباط فضای شهری با ارزش های مورد قبول جامعه؛

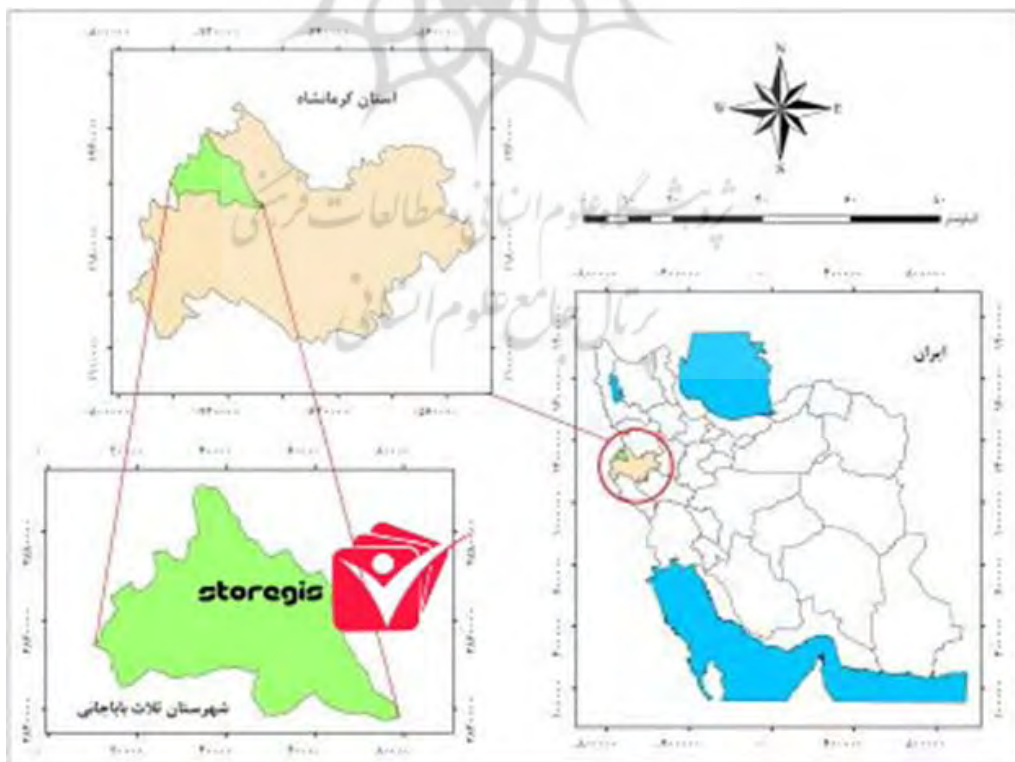
۷- تهی شدن شهر از محتوای فرهنگ پیشین (مظفری، ۱۳۹۲)

نقش میدان های شهری در هویت شهری (تازه آباد)

میدان های شهری دارای تنوعی از نقش ها و عملکردها هستند، همچنین باعث فضاهای عمومی تعداد زیادی از افراد و فعالیت ها را جذب می کنند، یا مدتی را در اطراف مغازه ها می گذرانند. با توجه به گفته لینچ، میدان ها مکان هایی هستند که در آن افراد می توانند با یکدیگر ملاقات داشته و مکان هایی برای تعاملات اجتماعی هستند. درحقیقت، فضاهای عمومی مانند میدان، فضاهایی هستند که در بین گروه های مختلف مردم، با توجه به طبقه و قومیت، جنسیت و سن آنها، به وجود می آورند. بنابراین میدان باید به عنوان یکی از عناصر اصلی فضای شهری امکان آسایش و راحتی شهروندان را فراهم آورد و به نحوی باشد که شهروندان بتوانند از مناظر تاریخی از آن عکس های خاطره انگیزی گرفته، که با دوستان و آشنایان خود ملاقات کنند در روزهای خاص در آن جا گرد هم آیند و هویت مشخص یک شهر همان میدان شهری می باشد. (قائد رحمتی و نجاتی، ۱۳۹۸).

استفاده از طراحی میدان ها، موضوع پیچیده ای است که بی توجهی به آن و توجه به قضایای صوری و ظاهری می تواند شهروندان را از شناخت و نقش و اهمیت دادن به میدان ها باز می باشد. میدان ها باید به گونه ای طراحی شوند که علاوه بر نشان دادن هویت شهر، کالبد که با گذر سالیان سال در شهرها به نمایش گذاشته می شود این رو المان در میداين و اسامی میدان ها نقش مهمی برای شهر خلاق با ساختار مطلوب بر خوردار می باشد. آلدور سی و کریر و راسونالیست و کلاسیسیزم عقیده دارند که کیفیت شهر به کوچه و میدان ها

بستگی دارد و هر چه به آنها توجه بیشتر شود شهر مطلوبی می شود. نه تنها میادین بی روح و بی هویت که زیبایی شهرها را به شکل صوری تضمین میکند. البته این فقط در شهرهای جدید که سابقه طولانی ندارند، مفید است اما برای شهرهای با سابقه مانند زنجان، کنگاور، تبریز و... چندان خوب نیست. به عنوان مثال پیشینه شهر کنگاور منصوب به کیکاووس است اما مجسمه های بیرونی در میدانهای این شهر طراحی و ساخته شده که گویای شخصیت و هویت شهری نیست و صرفاً شکلی بی روح به شهر میبخشد؛ یا میدان شیلات زنجان اصل مختص شهرهایی مثل زنجان نیست در حالی که اگر تندیس سهوردی در آن مکان استفاده میشد، به شهر و به میدان مذکور هویت میبخشید. در حالی که در شهرهای بندری اگر در میدانها ماکتهای کشتی و قایق نصب میشود، برگرفته از هویت و علت وجودی شهرهای بندری است و مطابقت کافی با فرهنگ ساکنان شهرها و پیشینه تاریخی شهر وجود دارد طراحی اینگونه میدانها در شهرهای دیگر شکل صرفاً بی معنایی را به شهر می دهد که هیچ رابطه ای با ساکنان شهرها ندارد. هرچند قدرت اندیشه بشری اشکال زیبایی را طراحی میکند، اما اگر این طراحیها بیشتر با کالبد وجودی شهر تطابق داشته باشد مفید به نظر میرسد. برای طراحی فضاهای عمومی میدانها باید به تاثیر آنها بر شهر توجه الزم و کافی شود. از نظر فضای سبز در طراحی میدانها یکی از مهمترین عوامل ایجاد فضای سبز علاوه بر زیبایی می تواند نمایشگر گل ها و گیاهان بومی محل باشد که در خود طرح میدان، طراحی می شوند تا شکل شایسته ای به میدانها بدهند (اکرادی، ۱۳۸۷)

عوامل هویت بخش شهری

شناخت هویت شهر بایستی بر پایه مولفه های تشکیل دهنده شخصیت آن فضا شناسایی شود، از جمله مولفه های تشکیل دهنده شخصیت یک شهر عبارتند از: مولفه های طبیعی، مصنوع و انسانی است که این موارد هر کدام صفات و متغیرهای خاص خود را دارا می باشند. از جمله متغیرهای این مولفه ها می توانیم ب موارد زیر اشاره نمائیم*: مؤلفه های طبیعی: کوه، رود، مادی، تپه، دشت و*..... مؤلفه های مصنوع: تک بناها، راه، محله، میدان، بلوک های شهری و*..... مؤلفه های در طی سال های ۱۳۶۴ به بعد مسکن سازی برای آوارگان جنگ ایران و عراق آغاز شد و تازه آباد بنا شد. تازه آباد قبل از آن قلعه سلیمان خان نام داشت، سلیمان خان از حاکمان بنام قلخانی بود که در دشت حر و در جایی در حدود مرکز شهر (یعنی اطراف محل قدیم سپاه) صاحب قلعه ایی بود اما بعد از آمدن باباجانی ها به آنجا، نام قلعه سلیمان خان از روی منطقه برداشته شد و نام تازه آباد جایگزین آن شد. انسانی: فرهنگ، زبان، مذهب، آداب و رسوم، سواد و... (بهزادفر، ۱۳۸۶)

در شرفنامه و عالم آرای عباسی در کنار اسامی تپه قلعه چکران (جیگیران)، ارکله (ازگله)، خرخره (قلقله) و کردند اسم مکانی به نام «تف آباد» هم ذکر شده است که به نظر می رسد اصل آن «تاف ثاوه» یا «تاف آباد» به معنی آبشار یا (به صورت استعاره ای) آباد شده در اثر وجود آب فراوان است که: الف) بنابه تسلط رسم الخط عربی الف آن به صورت مقصوره مکتوب گشته مانند رحمن (رحمان)، موسی و.. ب) به خاطر اینکه متن به فارسی بوده ثاوه گردی را به صورت آب فارسی نوشته اند، چیزی که امروزه هم مرسوم هست؛

بنابراین با لحاظ کردن این دو نکته تف آباد می شود تاف ثاوا یا تافاوا که دقیقاً بروزن تازاوا یا تازه ثاوا (تلفظ بومی و اصلی تازه آباد) هست. بعلاوه در این متن تف آباد یا تاف آباد در کنار درنه، جیگیران و خرخره یا قلقله ذکر شده که اکنون هم موجودند و در ثلاث باباجانی واقع هستند و اتفاقاً درنه و قلقله هم تنها چند کیلومتر از تازه آباد فاصله دارند، بعلاوه کردند به ویژه منطقه پئژاوا (ریجاب) که آن هم نه تنها نزدیک ثلاث باباجانی واقع شده بلکه مسکن تعداد زیادی از اهالی این شهرستان هم می باشد. در این باره هم مستندات بسیاری وجود دارد.

برای نمونه در مرکز تازه آباد تا همین چند سال پیش چشمه بسیار پرآبی به نام سراب قلعه (احتمالاً قلعه سلیمان خان گوران) وجود داشت که داستان های شگفت بسیاری در مورد آن نقل می شود از جمله اینکه می گویند یک گاو که در بالای کوه مشرف به شهر به نام کوه نور (که ری نووره که) در داخل چاله عظیم بالای آن کوه افتاد که پس از مدتی از سراب قلعه بیرون آمد، قابل ذکر است که این چشدرباره تازه آباد ثلاث باباجانی:

تازه آباد با جمعیتی حدود ۱۵،۰۰۰ نفر در فاصله:

- ۱۲۷ کیلومتری شمال غربی شهر کرمانشاه،
- ۷۴ کیلومتری غرب روانسر،
- ۵۳ کیلومتری غرب و جنوب غرب جوانرود،
- ۹۵ کیلومتری جنوب شهر پاوه،
- ۴۲ کیلومتری شرق و جنوب شرقی ازگله واقع شده است.

در طی سالهای ۱۳۶۴ خورشیدی به بعد؛ مسکن سازی برای آوارگان جنگ ایران و عراق آغاز شد و تازه آباد امروزی شکل گرفت. تازه آباد قبل از آن قلعه سلیمان خان نام داشت. سلیمان خان از حاکمان بنام قلخانی بود که در دشت حر و در جایی در حدود مرکز شهر (یعنی اطراف محل قدیم سپاه) صاحب قلعه ایی بود اما بعد از آمدن باباجانی ها به آنجا، نام قلعه سلیمان خان از روی منطقه برداشته شد و نام تازه آباد جایگزین آن شد.

تازه آباد تا سال ۱۳۷۵ خورشیدی یک روستا به حساب می آمد و در این سال به شهر ارتقاء یافت.

تازه آباد مرکز شهرستان ثلاث باباجانی است. ازگله یکی دیگر از شهرهای شهرستان ثلاث باباجانی است.

چرایی نامگذاری ثلاث باباجانی:

به دلیل سکونت ۳ طایفه مهم باباجانی بنامهای: (۱) باوه جانی، (۲) قبادی و (۳) ولدبیگی؛ نام ثلاث به این شهرستان اطلاق شده است.

شهرستان ثلاث باباجانی در فصل بهار طبیعت بسیار زیبایی دارد.

اورامانات:

ثلاث باباجانی در کنار پاوه، روانسر و جوانرود منطقه اورامانات را تشکیل می دهند که یک منطقه بی نظیر گردشگری محسوب می شود و از لحاظ طبیعت، فرهنگ، زبان و نژاد به هم شبیه هستند.

جاذبه های گردشگری ثلاث باباجانی:

(۱) گردنه سیاتیر،

(۲) مله سراژین،

(۳) یک شبی،

(۴) چشمه «ریزه» که در درمان بیماریهای کلیوی بسیار مؤثر است و در ۲۰ کیلومتری شرق شهر تازه آباد قرار دارد،

(۵) کوه سارون،

(۶) کوه بنی گز،

(۷) کوه شیغله،

(۸) کوه بَمو،

(۹) کوه دالاهو،

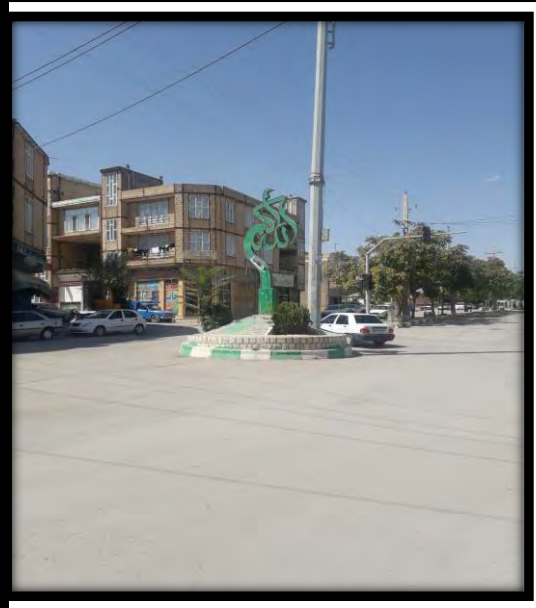
(۱۰) کوه نور،

(۱۱) کوه قَجَر، دری،

(۱۲) رود زمکان.

آدرس تازه آباد ثلاث باباجانی: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
ایران، کرمانشاه، روانسر، کوزران، تازه آباد ثلاث باباجانی
رتال جامع علوم انسانی
مه اکنون پر شده بر روی آن خانه سازی شده است.

شماره (۲) میدان ورودی امام خمینی (ره)

شماره (۱) میدان الله اکبر

شماره (۴) میدان معلم

شماره (۳) میدان مولوی (تاگوزی)

شکل شماره (۱) میدانچه الله اکبر که یکی از میدانچه های شهر تازه آباد می باشد که از نظر المان آن با این اسم طراحی شده است که نزدیک مسجد جامع قدیم می باشد

شکل شماره (۲) میدان ورودی امام از نظر المان هفت پایه می باشد و از نظر هویت اجتماعی و مبلمان شهری کمتر بهش توجه شده است که معمولاً در بعضی از شهرها اسلامی کنار می دانی یک مسجدی بنا شده است شکل شماره (۳) میدان مولوی تاوگوزی شاعر کرد در مرکز شهر تازه آباد وجود دارد که این میدان در تمام شهرستان اورامانات وجود دارد که هویت شاعر کرد نام گذاری شده است. که اصل هویت شهر تازه آباد همان مولوی تاگوزی می باشد.

شکل شماره (۴) میدان معلم یکی از میدان های مرکز شهر تازه آباد

نتیجه گیری

یکی از نیازهای اجتماع انسانی احساس امنیت و حس تعلق است. در این راستا هویت و عناصر هویتی در زندگی انسان موجب آرامش و ایجاد اعتماد به نفس و میل به داشتن تالشی مستمر همراه با احساس امنیت می شود. میدان های شهری دارای تنوعی از نقش ها و عملکردها هستند، زیرا فضاهای عمومی تعداد زیادی از افراد و فعالیت ها را جذب می کنند، یا مدتی را در اطراف مغازه ها می گذرانند. طراحی میدانها، موضوع پیچیده‌ای است که بی توجهی به آن و توجه به قضایای صوری و ظاهری میتواند ما را از نظر شناخت نقش و اهمیت میدانها باز دارد. میدانها باید به گونه ای طراحی شوند که علاوه بر نشان دادن هویت شهر، کالبد وجودی سالیان دراز شهرها را نیز به نمایش بگذارند. از این رو شهر خوب باید دارای ساختارهای مطلوب نیز باشد. هویت اجتماعی: هویت اجتماعی، مقوله‌ای انسانی است. همه انسان ها به هنگام تولد، فارغ از اینکه در کجای زمین به دنیا می آیند و یا از چه تعلق قومی و قبیله‌ای برخوردارند، دارای ویژگی‌های یکسان نوع انسانی، در میان انواع موجودات زنده هستند و هیچ گونه تفاوت ماهوی با یکدیگر ندارند؛ بنابراین، مقوله هویت انسانی که در دوران رشد و تکوین انسان در جامعه شکل می گیرد، کاملاً اجتماعی و جامعه شناسانه است و ربطی به خون و نژاد و رنگ پوست و ... ندارد.

تازه آباد مرکز شهرستان ثلاث باباجانی است. از گله یکی دیگر از شهرهای شهرستان ثلاث باباجانی است. استفاده از طراحی میدان ها، موضوع پیچیده ای است که بی توجهی به آن و توجه به قضایای صوری و ظاهری می تواند شهروندان را از شناخت و نقش و اهمیت دادن به میدان ها باز می باشد. میدان ها باید به گونه ای

طراحی شوند که علاوه بر نشان دادن هویت شهر، کالبد که با گذر سالیان سال در شهرها به نمایش گذاشته می شود این رو المان در میادین و اسامی میدان ها نقش مهمی برای شهر خلاق با ساختار مطلوب بر خوردار می باشد. آلدور سی و کریر و راسونالیست و کلاسیسیزم عقیده دارند که کیفیت شهر به کوچه و میدان ها بستگی دارد و هر چه به آنها توجه بیشتر شود شهر مطلوبی می شود. نه تنها میادین بی روح و بی هویت که زیبایی شهرها را به شکل صوری تضمین میکنند. البته این فقط در شهرهای جدید که سابقه طولانی ندارند، مفید است اما برای شهرهای با سابقه مانند زنجان، کنگاور، تبریز و... چندان خوب نیست. به عنوان مثال پیشینه شهر کنگاور منصوب به کیکاووس است اما مجسمه های بیرونی در میدانهای این شهر طراحی و ساخته شده که گویای شخصیت و هویت شهری نیست و صرفاً شکلی بی روح به شهر میبخشد؛ یا میدان شیلات زنجان اصل مختص شهرهایی مثل زنجان نیست در حالی که اگر تندیس سهوردی در آن مکان استفاده میشد، به شهر و به میدان مذکور هویت میبخشید. در حالی که در شهرهای بندری اگر در میدانها ماکتهای کشتی و قایق نصب میشود، برگرفته از هویت و علت وجودی شهرهای بندری است و مطابقت کافی با فرهنگ ساکنان شهرها و پیشینه تاریخی شهر وجود دارد طراحی اینگونه میدانها در شهرهای دیگر شکل صرفاً بی معنایی را به شهر می دهد که هیچ رابطه ای با ساکنان شهرها ندارد. هرچند قدرت اندیشه بشری اشکال زیبایی را طراحی میکند، اما اگر این طراحیها بیشتر با کالبد وجودی شهر تطابق داشته باشد مفید به نظر میرسد. برای طراحی فضاهای عمومی میدانها باید به تاثیر آنها بر شهر توجه الزم و کافی شود. از نظر فضای سبز در طراحی میدان ها یکی از مهمترین عوامل ایجاد فضای سبز علاوه بر زیبایی می تواند نمایشگر گل ها و گیاهان بومی محل باشد که در خود طرح میدان، طراحی می شوند تا شکل شایسته ای به میدانها می دهد.

پیشنهاد:

میدان که نیازمند که احداث شوند از جمله شهرک سپاه و شهرک فرهنگیان، میدان بزرگ هویت مشخص نشده که در شهرکارکنان میدان سپاه مسجد جامع قدیم الله اکبر

معلم وردی جامع جدید میدان مولوی مسجد

شهر تازه آباد، یکی از شهرهای است با شیب ملایم، واز نظر زیبایی شهر و هویت میدان باعث زیبا سازی منظر شهری که الگو و طراحی و اسم آنها بر شهر تاثیر مطلوبی دارد.

۶ میدان های پیشنهادی شهر تازه آباد ثلاث

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع:

۱- نوکار ، بهار ، کرکه آبادی ، زینب ، ارغان ، عباس ، بررسی تاثیرات کاربری های شهری بر هویت شهر اسالمی محدوده مورد مطالعه: منطقه یک شهر یزد، مجله آمایش جغرافیایی فضا ، فصلنامه علمی - پژوهشی دانشگاه گلستان ، سال هشتم ، شماره ۲۹ ، ۱۳۹۷.

۲- کیانی ، اکبر ، سالاری سردری ، فرضعلی ، افراسیابی راد ، محمد صادق ، بررسی هویت شهری در بهسازی و نوسازی بافت های تاریخی (مطالعه موردی : شهر گور-فیروزآباد) ، مجله علمی - پژوهشی فضای جغرافیایی ، سال دهم ، شماره ۳۰ ، ۱

۳- قائد رحمتی ، صفر ، نجاتی ، صادق ، بررسی تغییرات هویت شهری میدان امام خمینی (توپخانه) تهران ، فصلنامه مطالعات ملی ، سال بیستم ۱۳۹۸ ، ۲ شماره ،

۴- اکرادی،عباسعلی ،همشهری ،<https://www.hamshahrionline.ir/news1387> ،

۵- مظفیری، رضا پور ، مبادی ورودی شهر حلقه های گمشده فضاهای شهری، انتشارات اول و آخر، ۱۳۹۲.

۶- بهزادفر ، مصطفی ، بحران هویت قومی در ایران ، چاپ اول ، تهران ، نشر شادگان ، ۱۳۸۶

۷- منصور نژاد محمد (۱۳۹۹) بررسی نقش میدان ها در هویت شهری دو مین کنفرانس بین المللی مکانیک ، ساخت ، صنایع و مهندسی عمران ۲۹ خرداد ۱۳۹۹ انکارا

www.architarm.ir

<http://www.cloob.com>

منبع : خبرگزاری فارس

